

Ομιλία

Η ομιλία είναι ένα είδος προφορικού λόγου που εκφωνείται με αφορμή συγκεκριμένη περίπτωση (π.χ. στο πλαίσιο ενός Συνεδρίου) και με αντικείμενο ευρείας θεματολογίας (πολιτικό, κοινωνικό, πολιτιστικό, επιστημονικό, θρησκευτικό κλπ).

ΔΟΜΗ ΟΜΙΛΙΑΣ
Προσφώνηση
Πρόλογος/Εισαγωγή
Κύριο μέρος
Επίλογος
- Επιφώνηση

Προσφώνηση: Πρόκειται για τον εισαγωγικό χαιρετισμό που απευθύνει ένας ομιλητής στο ακροατήριό του. Τοποθετείται στο πάνω αριστερό μέρος του κειμένου. Όταν στο ακροατήριο παρευρίσκονται ιερωμένοι, προσφωνούνται στην αρχή. Η προσφώνηση επιβάλλεται να είναι κλιμακωτή, δηλαδή ο πομπός απευθύνεται στο ακροατήριό του ξεκινώντας από τους πιο υψηλά ιστάμενους και προχωρώντας προς τους απλούς δέκτες.

π.χ.

Παναγιότατε,

Εξοχότατε κύριε Πρόεδρε της Κυπριακής Δημοκρατίας,

Έντιμε κύριε Υπουργέ,

Αξιότιμε κύριε Διευθυντή,

Εκλεκτοί προσκεκλημένοι

Κυρίες

και

κύριοι,

Εάν πρόκειται για ομιλία μαθητή σε Μαθητικό Συνέδριο, μπορείτε απλώς να προσφωνήσετε τους Συνέδρους (Αγαπητοί Σύnedροι)

Πρόλογος: Ο ομιλητής παρουσιάζει επιγραμματικά το θέμα, τη σκοπιά από την οποία θα το αντιμετωπίσει και ταυτόχρονα επιδιώκει να κερδίσει το ενδιαφέρον του ακροατηρίου. Γι' αυτό (α) αφού διακρίνετε τα δεδομένα από τα ζητούμενα του θέματος που θα σας δοθεί, γράφετε απευθυνόμενοι στο ακροατήριό σας με τρόπο που να γίνεται κατανοητό το θέμα που θα αναπτύξετε. Δηλαδή, λέτε εκ των προτέρων στο ακροατήριο σε ποιους μεγάλους θεματικούς άξονες θα κινηθείτε και γιατί (αναλόγως του θέματος που σας έχει δοθεί). Μπορείτε επίσης να αναφερθείτε με σεμνότητα στην ιδιότητά σας ως ομιλητή (έμμεση επίκληση στο ήθος του πομπού), εάν αυτό σας δίνεται στο θέμα. Είναι καλό επίσης να ευχαριστήσετε τους διοργανωτές του Συνεδρίου ή της εκδήλωσης που σας τίμησαν με την πρόσκλησή τους.

Παραδείγματα:

- Ομιλία της Μελίνας Μερκούρη στο Λονδίνο στην Oxford Union το 1986

Κύριε Πρόεδρε,

Αξιότιμα Μέλη,

Κυρίες και Κύριοι,

Καταρχήν επιτρέψτε μου να ευχαριστήσω την Oxford Union που έφερε το θέμα αυτό για συζήτηση και ευχαριστώ που με προσκαλέσατε. Νομίζω ότι θα ήταν καλό αυτό το βράδυ ν' ακουστεί μια ελληνική φωνή. Μια φωνή έστω με τη φτωχή μου προφορά. Την ακούω και μορφάζω. Θυμάμαι εκείνο που είπε κάποτε ο Brendan Behan για κάποιο εκφωνητή. «Μιλάει σαν να 'χει τα Ελγίνεια Μάρμαρα στο στόμα του».

- **Εισήγηση του Παντελή Ειρηνάκη, Δημάρχου Αγ. Δημητρίου Αττικής, μέλους της Επιτροπής Περιβάλλοντος ΚΕΔΚΕ, Αθήνα 2001**

Κυρίες και κύριοι,

Ο χρόνος είναι τύραννος. Στα πλαίσια του χρόνου που μου δίνεται θα πρέπει να αναπτύξω ένα θέμα τόσο λεπτό και πολύπλοκο, αφού αγγίζει όλες τις πτυχές της κοινωνίας μας, όπως αυτό του Εθελοντισμού σε σχέση με την κοινωνία των πολιτών, και να το συνδέσω όπως είναι φυσικό με το χώρο από τον οποίο προέρχομαι, δηλαδή την Τοπική Αυτοδιοίκηση, όπου το αίσθημα της κοινωνικής αλληλεγγύης είναι ιδιαίτερα ανεπτυγμένο [...]

- **Παράδειγμα προλόγου ομιλίας με θέμα:**

Έχετε προσκληθεί, ως πρόεδρος του ΚΜΣ του σχολείου σας, για να μιλήσετε στο Επαρχιακό Μαθητικό Συνέδριο «Τεχνολογική και κοινωνική πρόοδος: πρόκληση για την εποχή μας», που διοργανώνει το Λύκειο XXX, υπό την αιγίδα του Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού. Στην ομιλία σας, αφού εξηγήσετε πώς και γιατί η τεχνολογική πρόοδος απειλεί τον άνθρωπο ως άτομο και ως συλλογική οντότητα, να εισηγηθείτε τρόπους με τους οποίους οι νέοι, ως οι μελλοντικοί επιστήμονες θα αξιοποιήσουν την επιστημονική - τεχνολογική ανάπτυξη προς όφελος του ανθρώπου.

Έντιμε κύριε Υπουργέ,

Εκλεκτοί προσκεκλημένοι,

Αγαπητοί καθηγητές,

Αγαπητοί συμμαθητές,

Καταρχάς επιτρέψτε μου να συγχαρώ τους διοργανωτές αυτού του Συνεδρίου για την πρωτοτυπία του θέματος και την εξαιρετική διοργάνωση, αλλά και να τους ευχαριστήσω εκ μέρους των μαθητών και των καθηγητών του σχολείου μου, για την τιμητική τους πρόσκληση. Ως πρόεδρος του ΚΜΣ, θα επιχειρήσω να εκφράσω τους προβληματισμούς και τις ανησυχίες όλων μας για τους κινδύνους που απειλούν το πρόσωπο του ανθρώπου σήμερα, εξαιτίας της ανεξέλεγκτης τεχνολογικής ανάπτυξης. Στη συνέχεια θα καταθέσω τις εισηγήσεις μας για το πώς όλοι εμείς, ως οι μελλοντικοί επιστήμονες με πατρίδα μας την οικουμένη, θα θέσουμε τις γνώσεις και τις ικανότητές μας στην υπηρεσία της ανθρωπότητας.

Κύριο μέρος ομιλίας:

Ο ομιλητής έχει τη δυνατότητα να χρησιμοποιήσει (αναλόγως του θέματος):

- Αφήγηση: Πληροφορίες σχετικές με την ιστορική διαδρομή του θέματος ή αναδρομή στο παρελθόν.
- Βεβαίωση: Αποδεικτικό και τεκμηριωτικό υλικό υπέρ της υποστηριζόμενης θέσης. Παρατίθενται επιχειρήματα με παρουσίαση στοιχείων, δεδομένων, μαρτυριών, απόψεων ειδικών, έτσι που να καλύπτεται σφαιρικά το θέμα και να αναδεικνύεται η ορθότητα των θέσεων του πομπού.
- Ανασκευή: Εκ του αντιθέτου απόδειξη. Παρουσιάζεται η άλλη άποψη και αντικρούεται, γεγονός που ισχυροποιεί τη θέση του ομιλητή. Προβάλλονται οι κίνδυνοι που τυχόν θα προκύψουν από την επικράτηση του αντιθέτου.

Επίλογος: Σύντομη ανακεφαλαίωση, ευχή, προτροπή, επιβεβαίωση των επιχειρημάτων που χρησιμοποιήθηκαν για την υποστήριξη της θέσης.

Επιφώνηση: Τυποποιημένη φράση που τοποθετείται πάντοτε ανεξάρτητα από το κείμενο στο κάτω δεξιό μέρος της γραπτής διατύπωσής του, με την οποία ο πομπός εκφράζει τις ευχαριστίες προς τις/τους δέκτες.

Προσέξτε τα εξής:

- Χρησιμοποιείτε ύφος που να ταιριάζει στην επικοινωνιακή περίσταση (επίσημο, λογοτεχνικό, επιστημονικό κλπ.).
- Χρησιμοποιείτε το δεύτερο πρόσωπο πληθυντικού για να απευθυνθείτε στο κοινό σας και όπου ταιριάζει το πρώτο πληθυντικού (π.χ. εμείς ως νέοι).
- Προσέχετε την έκφραση, τη δομή και την ορθογραφία, όπως και σε κάθε μορφή γραπτού επικοινωνιακού λόγου, αλλά και άλλα στοιχεία καλής γραφής (π.χ. καθαρό γράψιμο, ευανάγνωστα γράμματα)
- Να εκφράζεστε με σηφήνεια, απλά και άμεσα.
- Είναι καλά να απευθυνθείτε ξανά στο ακροατήριό σας με άμεση προσφώνηση (π.χ. κυρίες και κύριοι), όταν πρόκειται να αναφερθείτε σε κάτι ιδιαίτερα σημαντικό ή προτού περάσετε στις εισηγήσεις
- Χρησιμοποιείτε ρητορικά ερωτήματα
- Μη ξεχνάτε τη δομή της παραγράφου. Για να τεκμηριώσετε λογικά, χρησιμοποιήστε ανάπτυξη με αιτιολόγηση, αίτιο αποτέλεσμα, σύγκριση και αντίθεση, διαίρεση, ορισμό (εάν γνωρίζετε επιστημονικό ορισμό). Στηρίξτε τα επιχειρήματά σας με τεκμήρια. Χρησιμοποιήστε και επίκληση στο συναίσθημα (μεταφορικός λόγος, παράγραφος με αναλογία, αφήγηση, εικόνες) και επίκληση στο ήθος του δέκτη, για να ευαισθητοποιήσετε και να προβληματίσετε σε θέματα κοινωνικά που απαιτούν υπευθυνότητα από όλους.

Παραδείγματα επιλόγου και επιφώνησης:

- **Ομιλία Εφήβου Βουλευτή στη ΣΤ' Σύνοδο της Βουλής των Εφήβων**

[...] Αγαπητέ κύριε Πρόεδρε, η λανθασμένη χρήση της από τα Μ.Μ.Ε. σε συνδυασμό με την εισροή των νεολογισμών και της γλώσσας του INEPNET, αλλά και το προβληματικό υπάρχον εκπαιδευτικό σύστημα, έχουν σαν άμεση συνέπεια την αλλοτρίωση της γλώσσας μας, κάτι που δε βοηθάει και στην αντιμετώπιση του αναλφαβητισμού. Θα ήθελα να αναφερθώ στην παγκοσμιοποίηση και στην επίδραση που θα έχει στην αλλοτρίωση της πολιτιστικής μας παράδοσης και κληρονομιάς. Ενώ σήμερα ζητούμε την επιστροφή των Μαρμάρων του Παρθενώνα, γνωρίζοντας τουλάχιστον πού βρίσκονται, με την παγκοσμιοποίηση θα είναι μάταιο να σκεφθούμε την αναζήτηση των βασικών πολιτισμικών μας στοιχείων.

Ευχαριστώ πολύ.

- **Ομιλία Εφήβου Βουλευτή στη Ζ' Σύνοδο της Βουλής των Εφήβων**

[...] Οι οικονομικές επιπτώσεις είναι επίσης σημαντικές, τη στιγμή που εξαναγκάζεται ένας γονέας να ξοδέψει ένα υπέρογκο χρηματικό ποσό για την εξασφάλιση ειδικών προγραμμάτων, που δεν είναι τα καλύτερα εδώ στην Ελλάδα. Πότε η Πολιτεία έχει υλοποιήσει όσα έχει εξαγγείλει; Πότε οι πολιτικές δυνάμεις της χώρας μας θα αναδείξουν ως πολιτικό αίτημα την ανάπτυξη ίσων δικαιωμάτων και ευκαιριών για τα άτομα αυτά; Πότε θα πάψει να νιώθει κανείς αβοήθητος και εγκαταλελειμμένος από την Πολιτεία; Πότε ο καθένας μας θα αισθανθεί ότι πρέπει να προσφέρει λίγες ώρες από το χρόνο του στα άτομα αυτά; Κλείνοντας την ομιλία μου, θα ήθελα να με συγχωρέσετε, αν όλα όσα σας ανέφερα δεν αποτελούν αισιόδοξο μήνυμα για τα άτομα με ειδικές ανάγκες. Πιστέψτε με, όμως, όσα είπα είναι πραγματικότητα. Μια πραγματικότητα που βιώνω κάθε μέρα εδώ και 16 χρόνια. Μην ξεχάσετε λοιπόν να προσφέρετε και σεις ένα μικρό λιθαράκι υλικής και ηθικής προσφοράς στα άτομα αυτά. Μην ξεχάσετε να κατανοήσετε την αποδοχή της ιδιαιτερότητας, γιατί μόνο τότε θα είστε οι Βουλευτές της κοινωνικής αλληλεγγύης και της κοινωνικής συνοχής.

Ευχαριστώ.

- **Εισήγηση Εφήβου Βουλευτή στη Δ' Σύνοδο της Βουλής των Εφήβων**

[...] Κύριοι συνάδελφοι, δεν νομίζετε ότι μαζεύτηκαν πολλά παράπονα για ένα "όραμα ζωής"; Μήπως θα πρέπει να αρχίσει ο διάλογος; Όλοι συμφωνούμε στο ότι η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση θα πρέπει να είναι ολοκληρωμένη και να αρχίζει από το δημοτικό. Θα πρέπει να υπάρχει αποσύνδεση του Λυκείου και των ΑΕΙ. Οι μαθητές θα πρέπει να ψηφίζουν για την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση και οι Υπουργοί Παιδείας να έχουν υπηρετήσει στο χώρο της εκπαίδευσης.

Η Εκκλησία από την άλλη πλευρά, περνά και αυτή κρίση. Η εκκλησιαστική περιουσία μένει ανεκμετάλλευτη, ο ρόλος του Αρχιεπισκόπου Χριστόδουλου σχολιάζεται από άλλους ως θετικός και από άλλους ως αρνητικός, ενώ στα σχολεία, το βιβλίο των Θρησκευτικών περιέχει αντιφάσεις. Έτσι, εκτός από εκσυγχρονισμό στην παιδεία θα πρέπει να υπάρξει και εκσυγχρονισμός στην Εκκλησία, που θα αρχίσει με την ανανέωση του βιβλίου των Θρησκευτικών.

Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται υποβάθμιση του πνευματικού μας πολιτισμού και τονίζεται η απουσία της πνευματικής ηγεσίας. Ευτυχώς, όμως, έχουν μείνει λίγοι ακόμη, όπως ο κ. Σαμαράκης, ο οποίος στη χθεσινή μας συγκέντρωση μας συμβούλεψε, για ακόμη μία φορά, να αντισταθούμε σ' αυτούς που θέλουν να δολοφονήσουν τα όνειρά μας. Εγώ σας απαντώ: "Αντιστεκόμαστε, κύριε Σαμαράκη, αντιστεκόμαστε" [...]

Υποδείγματα προσφωνήσεων σε προσχεδιασμένο προφορικό λόγο^[1]

ΟΙΚΕΙΟ/ΦΙΛΙΚΟ ΥΦΟΣ	ΗΜΙΕΠΙΣΗΜΟ ΥΦΟΣ	ΕΠΙΣΗΜΟ/ΤΥΠΙΚΟ ΥΦΟΣ
▪ Αγαπημένοι φίλοι ▪ Αγαπημένοι συμμαθητές ▪ Αγαπημένοι συμπολίτες ▪ Αγαπημένοι ομοεθνείς ▪ Αγαπημένοι συνέλληνες ▪ Φίλες και φίλοι ▪ Φίλοι ακροατές ▪ Φίλοι συμμαθητές ▪ Φίλοι συμπατριώτες 	▪ Αγαπητοί φίλοι ▪ Αγαπητοί σύνεδροι ▪ Αγαπητά μέλη ▪ Αγαπητοί συμπολίτες ▪ Αγαπητοί σύνοικοι ▪ Αγαπητοί δημότες ▪ Αγαπητοί πατριώτες ▪ Αγαπητοί συνάδελφοι ▪ Αγαπητοί ακροατές 	▪ Κυρίες και κύριοι ▪ Σεβαστοί σύνεδροι ▪ Σεβαστά μέλη ▪ Σεβαστοί καθηγητές ▪ Εκλεκτοί σύνεδροι ▪ Εκλεκτά μέλη ▪ Αξιότιμοι σύνεδροι ▪ Αξιότιμοι κυρίες και κύριοι ▪ Σεβασμιότητα ▪ Παναγιότητα

Υποδείγματα εκφράσεων για το κύριο μέρος σε προσχεδιασμένο προφορικό λόγο

ΟΙΚΕΙΟ/ΦΙΛΙΚΟ ΥΦΟΣ	ΕΠΙΣΗΜΟ/ΤΥΠΙΚΟ ΥΦΟΣ
▪ Σκέψου ▪ Αναλογίσου ▪ Ας θυμηθείς όλα αυτά ▪ Είναι αδιανόητο να ▪ Δε θα μπορούσα να παραλείψω ▪ Χωρίς να είμαι υπερβολικός ▪ Ασφαλώς μπορούσα ▪ Ενισχύοντας την άποψή μου	▪ Ευθύνη και χρέος όλων μας ▪ Ας επιστρατεύσουμε τα δικά μας ▪ Υπογραμμίστε εκλεκτοί σύνεδροι ▪ Ο προβληματισμός σας είναι η αφετηρία της δικής μας παραγωγικής δυναμικής ▪ Αναφέρομαι στους προβληματισμούς που όλοι μας έχουμε ▪ Εσείς οι πολιτικοί ηγέτες έχετε αναλάβει

Υποδείγματα επιφωνήσεων σε προσχεδιασμένο προφορικό λόγο^[2]

ΟΙΚΕΙΟ/ΦΙΛΙΚΟ ΥΦΟΣ	ΗΜΙΕΠΙΣΗΜΟ ΥΦΟΣ	ΕΠΙΣΗΜΟ/ΤΥΠΙΚΟ ΥΦΟΣ
▪ Ευχαριστώ. ▪ Ευχαριστώ πολύ. ▪ Σας ευχαριστώ. ▪ Σας ευχαριστώ πολύ. ▪ Σας ευχαριστώ και σας εύχομαι ό,τι καλύτερο. ▪ Σας χαιρετώ. 	▪ Σας ευχαριστώ για την αμέριστη προσοχή σας. ▪ Σας ευχαριστώ για το θερμό ενδιαφέρον σας. ▪ Σας ευχαριστώ θερμά. ▪ Σας ευχαριστώ εκ βάθους καρδιάς. 	▪ Σας ευχαριστώ για την προσοχή που επιδείξατε. ▪ Σας ευχαριστώ για το ενδιαφέρον που επιδείξατε. ▪ Σας ευχαριστώ προκαταβολικά για την ανταπόκρισή σας.

		
--	--	-------

[1](#)